

[Peter Larsen.]

eller hvilken størrelse, der vil blive den ideelle — det har landbokommissionen, hvis flertal har skabt grundlaget for dette lovforslag, da heller ikke forsøgt at finde frem til.

Lovforslagets saglige indhold giver efter venstres opfattelse alene plads og muligheder for landbruget, samtidig med at man søger at bevare selvejergrundlaget. Derfor forstår jeg ikke den utryghed og utilfredshed, som fra visse kredse er kommet frem over for forslaget. De mindre brug får efter vor opfattelse ikke færre muligheder, fordi sammenlægningsgrænsen nu sættes op til 45 ha, subsidiært 75 ha, hvis der ikke er behov for tillægsjord. Jeg vil gerne understrege, at venstre ønsker ikke at forringe vilkårene for disse mindre brug. Som loven er nu, er det jo normalt kun de små brug, der kan nedlægges; hvis man derimod hæver grænserne, vil jeg mene, at mulighederne for tillægsjord bliver bedre, fordi det heretter lige så meget bliver bygninger og beliggenhed, der bliver afgørende. Men vurderingen af betydningen af dette ligger så afgjort i de økonomiske muligheder, man vil tilvejebringe. Det er alene eller overvejende praktiske erhvervsmæssige og økonomiske hensyn, der er afgørende, og det må efter vor opfattelse så afgjort være i alles interesse.

På den anden side føler jeg trang til, ikke mindst når hr. Carl Petersen taler om visse godsejerinteresser, at fremhæve, at venstre mener, at en vis begrænsning af sammenlægningerne både er hensigtsmæssig og ønskværdig set fra landbrugets side. Det er ikke godssamlinger, man er ude på at skabe. Hvis man gav fri adgang til køb og sammenlægning uden nogen begrænsning, ville man blot opnå at lukke op for kapitalinteresser i stort omfang, og konsekvenserne deraf ville blive uoverskuelige. Det er landbrugets og ikke kapitalens interesser, denne lovgivning må varetage. Og derfor er venstre også enig i, at tiden ikke er inde til, at aktieselskaber bør have fri adgang til køb af landbrugsejendomme; de må fortsat søge om tilladelse, bortset fra de lempelser, der ligger i lovforslaget, og som jeg ikke skal komme nærmere ind på.

En anden ting er, at når vi befinder os i en urolig og usikker overgangstid med hen-

syn til den samlede erhvervsmæssige strukturudvikling, en tid, hvor inflationen ruller videre og folk søger faste værdier — en tid, hvor markedsplanerne desværre er uafklarede — så tror jeg, det er klogt at stræbe efter en rolig jordpolitisk udvikling. Efter det fremsatte lovforslag vil der både være plads og muligheder for de små og de store bedrifter, og venstre er ikke i tvivl om, at familiebruget, selv om det i nogen grad måske vil ændre form og karakter, stadig vil være et bærende element i dansk landbrug. Husdyrbruget spiller en helt afgørende rolle for vor økonomi.

Forslaget indeholder i øvrigt en række nydannelser, som vi kan tiltræde. Det drejer sig dels om lempelser i landbrugspligten, så ejendomme under 2 ha kan fritages samtidig med, at man lader pligten følge dyrkingen af jorden og ophæver kravet om avlsbygninger. Det er helt naturligt i en tid, hvor friere og mere nuancerede driftsformer bliver almindelige. Det vil også stille landmanden friere, økonomisk bedre og navnlig bidrage til at undgå fejlinvesteringer.

Men de store fremskridt ligger dog i de nye regler for samdrift og sammenlægning både i henseende til de større muligheder, og også og måske navnlig fordi det i højere grad end før bliver overladt til de enkelte landmænd at afgøre, hvad der er hensigtsmæssigt og driftsmæssigt forsvarligt. De enklere regler skulle også medføre en hurtigere og smidigere administration til fremme for hele strukturændringen.

Når man foretager en samlet vurdering af forslaget, er det venstres opfattelse, at man her har fundet frem til en betydelig friere og mere praktisk virkende ramme om jordlovgivningen. Der skabes klarhed og forenkling på en række væsentlige områder, ligesom de dispensationer, der gives, synes vidtgående nok, hvor grænserne i loven ikke strækker til.

Det er imidlertid som nævnt kun en rammelov, og landbrugets strukturproblemer løses ikke ad den vej alene, tværtimod. Hvis loven skal have den praktiske virkning, som ikke mindst er tilstræbt af landbokommissionen, må dette forslag hurtigt følges op af en lovgivning, der sætter landbruget i stand til økonomisk at udfylde rammerne i takt med et stigende behov. Hvis dette ikke sker, vil der opstå yderligere problemer